

Vastuullisuus tulee nostaa keskiöön lääketieteen opiskelijoiden rekrytoinnissa

Lääketieteen opiskelijat tekevät ahkerasti töitä opintojen loma-aikoina. Työskentely on tärkeää sekä koko terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn että opiskelijan ammatillisen kehittymisen kannalta. Töiden sopimiseen liittyvät rekrytointiprosessit ovat kuitenkin usein lyhytkatseisia ja epätasa-arvoisia. Medisiinariliitto pitää tärkeänä, että vastuullisuus nostetaan keskiöön lääketieteen opiskelijoiden rekrytoinneissa.

Keskeinen huolenaihe liittyy työ- ja virkasuhteiden sopimisen aikatauluihin. Viime vuosina rekrytointimarkkinoille on hiljalleen muodostunut illuusio, että työt tulisi sopia hyvin varhaisessa vaiheessa, jopa vuosia ennen suunniteltua työaloiusajankohtaa. Tätä itseään ruokkivaa kehityssuuntaa on pidettävä erittäin huolestuttavana lukuisista syistä. Ilmiö on nähtävissä erityisesti lääketieteen opiskelijoiden loma-aikaisten töiden sopimisessa, mutta myös vastavalmistuneiden lääkäreiden rekrytoinneissa.

Valtaosa lääketieteen opiskelijoiden loma-aikaisten töiden sopimisesta tapahtuu tällä hetkellä käytännössä ilmoittautumisperiaatteella nopeusjärjestyksessä. Töiden erittäin varhainen sopiminen heikentää sekä työntekijän että työnantajan sitoutumista sovittuun työhön. Ilmiö on havaittavissa erityisesti lääkärintajaisuuksien, mutta myös amanuenssuurien ja epävirallisempien harjoittelujaksojen sopimisessa.

Työnantajien ja rekrytointivälittäjien viestinnässä korostuu huolestuttavan usein teennäinen kiireenomaisuus ja pelonlietsonta töiden riittävyyden suhteen, mikä lisää työntekijäosapuolen painetta sopia töitä erittäin varhain. Markkinointisyistä tapahtuva hoputtaminen on hyvin haitallista rekrytointikulttuurille, ja mitä ilmeisimmin yleensä myös täysin aiheetonta. Osa työnantajista lisää töiden varhaisen sopimisen painetta kontaktoidessaan medisiinareita suoraan esimerkiksi puhelimitse tavallisesti yli vuosi ennen töiden alkua.

Ilmiö ruokkii lyhytkatseista toimintaa myös työntekijäosapuolella. Nopeusperustainen rekrytointi johtaa usean eri työtehtävän sopimiseen vuosia ennen suunniteltua työskentelyajankohtaa. Tällöin työntekijä laskee sen varaan, että voi luopua muista sovituista töistä lähempänä työaloiusajankohtaa. Toiminta on epäkollegiaalista niitä työnhakijoita kohtaan, jotka ovat aidosti valmiita sitoutumaan sopimaansa työtehtävään. Lisäksi se hankaloittaa myös työnantajaosapuolen realistista työtarpeenarviointia joskus hyvinkin lyhyellä aikataululla. Toisaalta on muistettava, että lyhyellä varoitusaajalla tapahtuneen töiden peruuntumisen taustalla voi olla myös inhimilliset syyt työntekijän elämässä. Lisäksi tarkempi tieto työskentelyoikeuksien saamisen ajankohdasta selviää usein enintään muutama kuukautta ennakkoon, mikä voi aiheuttaa haasteita töiden aloitusajankohdan ennakoimisessa.

Medisiinariliitto näkee, että nopeusperustaisesta rekrytointikulttuurista on päästävä välittömästi eroon. Nykyisillä valtavilla koulutusmäärillä ei voida enää puhua lääkäripulasta, ja mikäli aloituspaikkamäärät nousevat entisestään, erittäin varhainen kilpailu muutamista erityisen halutuista työpaikoista kiristyy entisestään. Työntekijämäärän kasvaessa nopeasti olisi tärkeää, että rekrytoinnit toteutetaan avoimien periaatteiden mukaisesti esimerkiksi haastatteluiden ja julkisten rekrytointien kautta. Huolellinen ja perusteellinen rekrytointiprosessi on terveydenhuollon



johtajien tärkeimpiä työkaluja, jolla voi olla hyvin kauaskantoisia – positiivisia tai negatiivisia – vaikutuksia organisaation toimintaan.

Sen lisäksi, että työt on sovittava muulla kuin nopeuseriaatteella, työn sopimisen tulisi tapahtua asiallisen aikajänteen sisällä töiden aloittamisesta. Esimerkiksi vaatimusta amanuenssuurin sopimisesta kaksi vuotta etukäteen ei voi pitää asiallisena tai vastuullisena.

Medisiinariliitto kannattaa myös kirjallisen työsopimuksen tai virkamääräyksen laatimista riittävän ajoissa ennen työnteon aloittamista. Tällä hetkellä on tavallista, että opiskelija aloittaa työt näkemättä työsopimusta tai virkamääräystä ennakkoon. Työsopimus konkretisoi työntekijälle työajan ja palkkauksen, ja toisaalta sitouttaa työpaikkaan. Työnantajaa työsopimus puolestaan suojelee yllättäviltä viime hetken peruutuksilta. Riittävää yhteydenpitoa ennen työsuhteen alkamista tulee myös pitää arvossa.

Simo Nuuttila
Puheenjohtaja
Suomen Medisiinariliitto

Arttu Lahtiharju
Pääsihteeri
Suomen Medisiinariliitto

Yhteydenotot Suomen Medisiinariliitossa:

Simo Nuuttila, puheenjohtaja@medisiinariliitto.fi

Jakelu:

Julkaistu Suomen Medisiinariliiton verkkosivuilla 7.12.2021

Etelä-Karjalan Sairaanhoidopiiri
Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri
Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiiri
Itä-Savon Sairaanhoidopiiri
Kainuun Sairaanhoidopiiri
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiri
Keski-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri
Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri
Kymenlaakson Sairaanhoidopiiri
Lapin Sairaanhoidopiiri

Länsi-Pohjan Sairaanhoidopiiri
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri
Pohjois-Karjalan Sairaanhoidopiiri
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri
Päijät-Hämeen Sairaanhoidopiiri
Satakunnan Sairaanhoidopiiri
Vaasan Sairaanhoidopiiri
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri
Ålands hälso- och sjukvård



Lääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto
Lääketieteellinen tiedekunta, Turun yliopisto
Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta, Tampereen yliopisto
Terveystieteiden tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto
Lääketieteellinen tiedekunta, Oulun yliopisto
Suomalainen Lääkärisseura Duodecim
Suomen Lääkäriliitto
Lääkärilehti
Mediuutiset
Finska Läkaresällskapet
Nuorten Lääkärien Yhdistys
Lääketieteenkandidaattiseura ry
Medicinarklubben Thorax rf
Turun Lääketieteenkandidaattiseura ry
Tampereen Lääketieteen Kandidaattiseura
TLK ry
Oulun Lääketieteellinen Kilta ry
Kuopion lääketieteen opiskelijat KuoLO ry
Riiian Suomalaiset Lääketieteen Opiskelijat ry
Tarton Suomalaiset Lääketieteen Opiskelijat ry
Suomalaiset Medisiinarit Ruotsissa ry

Medisiinariseura Chiasma ry
Puolassa lääketiedettä opiskelevat suomalaiset ry
Finnish Medical Student Association in Hungary ry
Vilnan Suomalaiset Lääketieteen Opiskelijat ry
MediApu Oy
Medimanageri Oy
ONNI Terveys Oy
Mehiläinen Oy
Terveystalo Oyj
Pihlajalinna Oyj
Lääkärikeskus Aava Oy
Medicina Oy
Medikumppani Oy
MEDI Connection Oy
Medistaff Oy
Solo Health Oy
Healthia Oy
Laastari Lääkärit Oy
MediMatcher Oy
Medimatkat Oy
Leluco Oy
Laatupäivystys Oy